

WOJEWODA ŁÓDZKI

PNIK-I.4131.298.2024

Łódź, 4 kwietnia 2024 r.

Rada Gminy Brzeźnio

Zawiadomienie o wszczęciu postępowania

Na podstawie art. 91 ust. 5 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2023 r. poz. 40 z późn. zm.) w związku z art. 61 § 1 i 4 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2023 r. poz. 775 z późn. zm)

zawiadamiam,

że wszczęte zostało z urzędu postępowanie określone w rozdziale 10 ustawy o samorządzie gminnym w celu kontroli legalności uchwały Nr LXXIII/382/2024 Rady Gminy w Brzeźniu z dnia 20 marca 2024 r. w sprawie ustalenia zasad sprawienia pogrzebu przez Gminę Brzeźnio oraz określenia zasad zwrotu poniesionych kosztów, która wpłynęła do Łódzkiego Urzędu Wojewódzkiego w Łodzi w dniu 29 marca 2024 r.

Uzasadnienie

W toku kontroli legalności uchwały Nr LXXIII/382/2024 Rady Gminy w Brzeźniu z dnia 20 marca 2024 r. w sprawie ustalenia zasad sprawienia pogrzebu przez Gminę Brzeźnio oraz określenia zasad zwrotu poniesionych kosztów, organ nadzoru powziął wątpliwości, co do jej zgodności z prawem.

Zastrzeżenia organu nadzoru dotyczą następujących postanowień załącznika do przedmiotowej uchwały:

- 1) w § 1 ust. 1-2 załącznika do uchwały rada określiła krąg osób, którym przysługuje prawo pochówku przez Gminę. W ocenie organu nadzoru regulacja ta stanowi przekroczenie delegacji ustawowej wynikającej z art. 44 ustawy z dnia

ŁÓDZKI URZĄD WOJEWÓDZKI W ŁODZI

90-926 Łódź, ul. Piotrkowska 104, tel.: (+48) 42 664 10 00, fax: (+48) 42 664 10 40Elektroniczna Skrzynka Podawcza ePUAP: /lodzuw/SkrytkaESP
<https://www.gov.pl/web/uw-lodzki>

Administratorem danych osobowych jest Wojewoda Łódzki. Dane przetwarzane są w celu realizacji czynności urzędowych. Masz prawo do dostępu, sprostowania, ograniczenia przetwarzania danych. Więcej informacji znajdziesz na stronie <https://www.gov.pl/web/uw-lodzki> w zakładce ochrona danych osobowych.

- 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2023 r. poz. 901 z późn. zm) dalej u.p.s. w zw. z art. 10 ust. 3 ustawy z dnia 31 stycznia 1959 r. o cmentarzach i chowaniu zmarłych (Dz. U. z 2023 r. poz. 887 z późn. zm.) dalej u.c.ch.z. Podmioty, którym przysługuje prawo chowania zmarłego, a także konkretne obowiązki w tym zakresie zostały określone ustawowo. Zatem rada gminy nie jest władna określać kręgu osób, którym przysługuje prawo pochówku przez gminę. Regulacja ta wynika wprost z art. 10 ust. 3 u.c.ch.z. Tym samym rada gminy bez upoważnienia ustawowego nie może wkraczać w materię uregulowaną już ustawowo (zob. wyrok WSA w Olsztynie z dnia 30 listopada 2021 r., sygn. akt II SA/Ol 569/21; wyrok WSA w Łodzi z 18 maja 2023 r., sygn. akt II SA/Łd 45/23);
- 2) w § 2 ust. 1 załącznika do uchwały rada postanowiła, że „Zadania własne gminy Brzeźnio polegające na sprawieniu pogrzebu realizuje Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Brzeźniu, zwany dalej „Ośrodkiem”, który organizuje czynności związane z pochówkiem”. W ocenie organu nadzoru zbędne jest wskazywanie tego obowiązku w tym zakresie. Z art. 17 ust. 1 pkt 15 u.p.s. wynika, że sprawienie pogrzebu, w tym dla osób bezdomnych, jest zadaniem własnym gminy Ponadto z art. 110 ust. 1 u.p.s. wynika, że zadania pomocy społecznej w gminach wykonują jednostki organizacyjne - ośrodki pomocy społecznej. W ocenie organu nadzoru, ustawodawca w ustawie o pomocy społecznej przesądził o tym, że sprawami związanymi z sprawianiem pogrzebów w gminie zajmuje się ośrodek pomocy społecznej, jako jej jednostka organizacyjna. Rada gminy nie jest zatem uprawniona do wskazywania podmiotu, który w imieniu gminy będzie realizować jej zadania własne (zob. wyrok WSA w Gliwicach z dnia 6 października 2021 r., sygn. akt II SA/Gl 794/21, wyrok WSA w Olsztynie z dnia 30 listopada 2021 r., sygn. akt II SA/Ol 569/21);
- 3) w § 2 ust. 2 załącznika do uchwały rada postanowiła, że „Sprawienie pogrzebu następuje na podstawie aktu zgonu wydanego przez właściwy Urząd Stanu Cywilnego”. W ocenie organu nadzoru kwestionowany przepis uchwały wykracza poza upoważnienie ustawowe wynikające z art. 44 u.p.s. bowiem określenie dokumentu na podstawie, którego Gmina sprawuje pogrzeb nie mieści się w pojęciu sposobu sprawienia pogrzebu;
- 4) w § 2 ust. 5 oraz w § 3 ust. 1 i 2 załącznika do uchwały rada użyła sformułowań „w szczególnie uzasadnionych przypadkach”, „niezbędnych”, „niezbędne”. Zgodnie z treścią § 6 w związku z § 141 załącznika do rozporządzenia Prezesa

Rady Ministrów z dnia 20 czerwca 2002 r. w sprawie „Zasad techniki prawodawczej” (Dz. U. z 2016 r. poz. 283) przepis uchwały powinien być sformułowany w sposób precyzyjny i czytelny. Organ nadzoru w pełni zgadza się ze stanowiskiem Naczelnego Sądu Administracyjnego w Gdańsku z dnia 6 czerwca 1995 r., sygn. akt SA/Gd 2949/94, zgodnie z którym uchwały podejmowane przez organy samorządowe muszą zawierać sformułowania jasne, wyczerpujące, uniemożliwiające stosowanie niedopuszczalnego, sprzecznego z prawem luzu interpretacyjnego;

- 5) w § 2 ust. 5 oraz w § 4 ust. 2 załącznika do uchwały rada postanowiła, że „ (...) o ile łączny koszt pogrzebu nie przekroczy 100% wartości zasiłku pogrzebowego obowiązującego w dniu pogrzebu określonego w odrębnych przepisach” (§ 2 ust. 5 uchwały), „Koszty sprawienia pogrzebu nie mogą przekroczyć wysokości zasiłku pogrzebowego określonego w ustawie z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych obowiązującego w dniu pogrzebu” (w § 4 ust. 2 uchwały). Powyższe regulacje stanowią przekroczenie upoważnienia ustawowego wynikającego z art. 44 oraz art. 96 ust. 3 u.p.s. Z przepisów tych nie wynika bowiem uprawnienie rady do limitowania wysokości wydatków wiążących się z obowiązkiem Gminy pochowania zwłok;
- 6) w § 5 ust. 1, ust. 2 pkt 1-2 oraz ust. 2 pkt 1-2 (w ocenie organu nadzoru właściwy to ust. 3 pkt 1-2) załącznika do uchwały rada ustaliła zasady dotyczące zwrotu kosztów pogrzebu poniesionych przez Gminę oraz odstąpienie od żądania zwrotu w całości lub w części wydatków na pokrycie kosztów pogrzebu przez spadkobierców w zależności od ich sytuacji materialnej. W ocenie organu nadzoru postanowienia te stanowią o przekroczeniu delegacji ustawowej z art. 44 oraz 96 ust. 3 u.p.s. W żadnym ze wskazanych przepisów ustawowych podmiot realizujący pochówek nie ma możliwości przeprowadzenia wywiadu środowiskowego czy ustalania kryterium dochodowego spadkobierców ubiegających się o zwolnienie z obowiązku zwrotu wydatków poniesionych przez Gminę na pogrzeb (zob. wyrok WSA w Łodzi z 18 maja 2023 r., sygn. akt II SA/Łd 45/23);

Dodatkowo organ nadzoru wskazuje na błędne oznaczenie organu stanowiącego w tytule uchwały tj. „Rady Gminy w Brzeźniu” bowiem zgodnie z przepisem § 8 ust. 1. uchwały XLVI/272/2018 Rady Gminy Brzeźnio z dnia 3 października 2018 r. w sprawie Statutu Gminy Brzeźnio „Organem stanowiącym i kontrolnym Gminy jest Rada Gminy Brzeźnio”.

Wobec powyższego, proszę w terminie do dnia 15 kwietnia 2024 r. o złożenie wyjaśnień w przedmiotowej sprawie. Wyjaśnienia należy przesłać do Łódzkiego Urzędu Wojewódzkiego w Łodzi na adres Elektronicznej Skrzynki Podawczej ePUAP: /lodzuw/skrytka.

WOJEWODA ŁÓDZKI

Dorota Ryl

Do wiadomości:
Wójt Gminy Brzeźnio